

GS Beslisdocument: Besluitvorming GS

GS-Vergaderdatum 26 november 2019	Bespreking Besluitvormend	Vertrouwelijk Nee
Akkoord Concerncontrol Ja	Urgent Ja	Case/documentnummer C2253080/ 4593390
Programma Leegstand	Portefeuillehouder de heer drs. H.J.A. van Merrienboer	
Opdrachtgever/Programmamanager 5.1.2.e 5.1.2.e	Telefoon/email (5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl	
Opdrachtnemer 5.1.2.e 5.1.2.e	Telefoon/email (5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl	
Onderwerp Subsidieregeling vouchers agrarische bouwpercelen Noord-Brabant in 2020-2021		

Voorstel

1. Vanwege grote belangstelling voor de Subsidieregeling vouchers agrarische bouwpercelen Noord-Brabant, de indieningstermijn te verlengen van 10 december 2019 tot en met 1 december 2021 en daartoe het subsidieplafond voor vrijgekomen agrarische bouwpercelen, te verhogen met € 500.000 en het subsidieplafond voor vrijkomende agrarische bouwpercelen, te verhogen met € 1.000.000;
2. De bestaande regeling (naast enkele technische wijzigingen) op het onderdeel doelgroepen, zodanig te wijzigen dat alle veehouderijen, al dan niet met een agrarische neventak, die voornemens zijn om de bedrijfsactiviteiten met betrekking tot de veehouderij op hun agrarische bouwperceel te beëindigen of om te schakelen, binnen de doelgroep vallen;
3. Daartoe de Tweede wijzigingsregeling Subsidieregeling vouchers agrarische bouwpercelen Noord-Brabant 2020-2021 vast te stellen en te publiceren in het Provinciaal Blad;
4. Het bijbehorende aanvraagformulier bij deze regeling agrarische bouwpercelen vast te stellen;
5. Kennis te nemen van de rapportage Naar VABIMPULS 2.0 - Werkplan 2020.

Tekst Openbare Besluitenlijst

Niet van toepassing. Zie tekst bij onderdeel communicatie

Naam woordvoerder: 5.1.2.e

Aanleiding en doel

In 'Kiezen voor Kwaliteit', bestuursakkoord 2019-2023, is afgesproken om de provinciale inzet ten behoeve van VAB's (vrijkomende agrarische bedrijven) te continueren. VABIMPULS maakt daarvan deel uit. VABIMPULS omvat een nieuwe, duurzame en integrale aanpak van het vraagstuk van agrarische leegstand in de provincie Noord-Brabant. De aanpak bestaat uit voucherregelingen voor eigenaren én uit de opbouw van een netwerk van deskundigen en kennisplatform. De aanpak helpt eigenaren een duurzame toekomst voor hun bedrijf en locatie te vinden. De aanpak is gestart vanuit het programma Brabantse Aanpak Leegstand en vervolgens ook opgenomen in het pakket 'Ondersteunende maatregelen transitie intensieve veehouderij'. In de uitvoering wordt nauw samengewerkt met Stimulus Programmamangement, BrabantAdvies en Brabantse gemeenten. De ervaringen en kennis van VABIMPULS worden gedeeld met het hele veld van overheden, maatschappelijke organisaties en private partners.

De aanpak en resultaten helpen daarmee de beweging te versterken richting het verminderen van leegstand, tegengaan van ondermijning, stimuleren van vernieuwing in de landbouw (Ondersteunende Maatregelen, aanpak Stikstof) en verbetering van de omgevingskwaliteit in het buitengebied van Brabant.

De bestaande regeling loopt tot en met 9 december 2019. Voorgesteld wordt de voorliggende gewijzigde regeling open te stellen van 10 december 2019 tot en met 1 december 2021 en hiertoe de subsidieplafonds te verhogen. Deze tijdelijke aanpak is in 2017 gestart en als het 2021 is, is dus 4 jaar kennis en ervaring opgebouwd. We zien andere organisaties, zoals gemeenten (Ondersteuningsnetwerken), ZLTO (coaching), en adviesbureau's, stappen zetten om een vergelijkbare aanpak als VABIMPULS te continueren. Eind 2021 denken wij dus te kunnen stoppen met de (subsidie)regeling, in de wetenschap dat de aanpak en ondersteuning door anderen zal worden voortgezet. Op basis van de geleerde lessen gaan wij in de komende periode samen met VABIMPULS/BrabantAdvies, gemeenten en andere organisaties aan de slag om te zorgen dat ook ná 2021 eigenaren die kampen met leegstaand op het platteland geholpen kunnen worden in hun zoektocht naar sloop of een passende herbestemming.

Argumenten

1.1. De huidige Subsidieregeling loopt tot en met 9 december 2019 en de behoefte blijft onverminderd groot.

444 eigenaren maken inmiddels gebruik van de vouchers. Dit is verdeeld over: 215 eigenaren die al gestopt zijn en met lege stallen en schuren zitten, en 229 boeren die willen stoppen of willen omschakelen. In de periode van 2 april tot heden hebben 150 eigenaren met succes een beroep op de regeling gedaan, hiervan zijn 46 eigenaren reeds gestopt en 104 eigenaren die willen stoppen of willen omschakelen. De nu voorgestelde bedragen voor 2020 en 2021 vloeien voort uit de ervaringscijfers van de afgelopen jaren.

1.2 De regeling voldoet aan de behoeften van de eigenaren en helpt op de betreffende locatie de omgevingskwaliteit te versterken

De VABIMPULS-vouchers helpen VAB-eigenaren bij wie naast zakelijke vragen en kwesties vaak ook emotionele en sociale problemen een rol spelen. De voucher heeft een sterk drempelverlagende functie, waardoor de hulpvraag gesteld kan worden. De inzet van de VABIMPULS-deskundige wordt door de deelnemers breed gewaardeerd en draagt bij aan een verhoging van de kwaliteit van de plannen voor her invulling, met meer expliciete aandacht voor verbetering van de omgevingskwaliteit en sociale en landschappelijke inpassing.

In de meeste gevallen slaagt de VAB deskundige erin om eigenaar en stakeholders (meestal gemeente) tot een vruchtbaar gesprek te brengen. Na de VAB-voucher zien bijna alle eigenaren weer perspectief, ook al weten zij dat de weg naar realisering van hun plannen nog heel veel hobbels kent. Soms ook besluiten eigenaren om de weg naar her invulling niet in te slaan, maar de locatie te verkopen of soms de gedoogsituatie te continueren. Ook dan wordt dat besluit weloverwogen genomen.

De plannen voor hergebruik of andere invullingen hebben meestal betrekking op kleinschalige initiatieven, veelal in de recreatieve sector, kleinschalige ambachtelijke bedrijvigheid of statische opslag. In alle gevallen leiden de her invullingen tot een verbetering van de omgevingskwaliteit. In enkele gevallen betreft het daarbij creatieve en inspirerende voorbeelden van een integrale aanpak.

1.3. Ook andere betrokkenen, zoals gemeenten, hebben profijt van de aanpak

Uit de rapportage VABIMPULS d.d. augustus 2019 van BrabantAdvies/VABIMPULS blijkt dat ook andere betrokkenen zoals gemeenten profijt hebben van de oplossingen die op de betrokken locatie gevonden worden én de kennis die met deze aanpak wordt opgedaan.

Steeds meer gemeenten realiseren zich dat de oplossing van de VAB-problematiek vergt dat de eigen opstelling van beoordelend en controlerend moet verschuiven naar meedenkend en participierend.

Met de intentie om gemeenten bij dat inzicht te ondersteunen vinden steeds vaker gesprekken plaats vanuit VABIMPULS met bestuur en ambtenaren van gemeenten, aan de hand van specifieke casussen of casus overstijgend. Die gesprekken worden door gemeenten op prijs gesteld. Gemeenten waar dergelijke overleggen plaats vinden zijn o.a.: Cranendonck, Gilze en Rijen, Gemert-Bakel, Bernheze, Oss, Sint-Michielsgestel, Boxtel, Meierijstad, Oirschot, Hilvarenbeek, Sint Anthonis, Deurne, Grave, Zundert, Oisterwijk, 's-Hertogenbosch, Boekel, Breda, Uden.

1.4 Het voorstel sluit aan bij het advies van de "Adviescommissie ondersteunende maatregelen transitie veehouderij" en gebiedsgerichte aanpak stikstof

Met dit voorstel sluiten we aan op aanbevelingen van de adviescommissie Ondersteunende Maatregelen, in het bijzonder blijf, mede gelet op de grote belangstelling, de voucherregeling openstellen voor stoppers en omschakelaars en zet sterker in op het ontsluiten van opgedane kennis uit de casussen en breng op gemeenteniveau duurzame initiatieven van veehouders samen en versnel procedures tot sloop en herbestemmen. De ervaringen van de afgelopen jaren binnen VABIMPULS gaan, in lijn met het advies van de Adviescommissie het komende jaar ook ingezet worden om nog beter het individuele gesprek met de verschillende veehouders te voeren; Veehouders die afwachten in de actiestand te krijgen; Jonge veehouders helpen een goed familiedialoog te voeren.

Gelet op de autonome groei van stoppende veehouders zal de komende 2 jaar de vraag naar een voucher alleen maar doen toenemen. Ondersteunende maatregelen als 'staldereen', 'Ruimte voor Ruimte', 'stal er af zon erop' en 'slooppleinen' zullen door de deskundigen binnen VABIMPULS ingezet worden.

2. De bestaande regeling (naast enkele technische wijzigingen) op het onderdeel doelgroepen, zodanig te wijzigen dat alle veehouderijen, al dan niet met een agrarische neventak, die voornemens zijn om de bedrijfsactiviteiten met betrekking tot de veehouderij op hun agrarische bouwperceel te beëindigen of om te schakelen, binnen de doelgroep vallen;

2.1. Voorgesteld wordt om de doelgroep uit te breiden, zodat ook pelsdierhouderijen die nog actief zijn alvast een voucher kunnen aanvragen.

Gezien de (sociale) problematiek van deze agrariërs is er een dringende behoefte aan deskundige advies. Deze kan nu pas gegeven worden als er geen dieren meer worden gehouden. Daarnaast wordt de omschrijving van de doelgroep verduidelijkt. Ook veehouderijen met een verwante agrarische neventak kunnen een voucher aanvragen. Dat is altijd de bedoeling van de regeling geweest en wordt nu verduidelijkt. Anderzijds wordt op basis van ervaringscijfers de verlengmogelijkheid van de termijn van zowel de haalbaarheidsanalyse als de begeleidingsfase bij uitwerken van een plan, gewijzigd van 8 naar 26 weken. Uit de vorige openstellingen bleek dat de looptijd van het project onvoldoende verlengd kon worden

2.2 De andere aanpassingen betreffen technische aanpassingen.

Dit betreft (naast de nieuwe openstellingsperiode en ophoging subsidieplafonds), de actualisatie van de regeling vanwege indexering van het tarief van deskundigen van € 93 naar € 100 vanaf 2020. Hierdoor wijzigen ook de bedragen genoemd onder artikel 11 Subsidiehoogte.

3. Het bijbehorende aanvraagformulier bij deze regeling agrarische bouwpercelen vast te stellen; In het aanvraagformulier is een extra vraag opgenomen met betrekking tot de activiteiten die nog plaatsvinden op het bedrijf en is een vernummering doorgevoerd.

4. Kennis te nemen van de rapportage Naar VABIMPULS 2.0 – Werkplan 2020

In Werkplan 2020/2021 zijn maatregelen opgenomen om het verwachte grote aantal vouchertrajecten goed te kunnen uitvoeren en eigenaren van dienst te zijn in het bepalen en vinden van een duurzame toekomst. Ook zijn de voornemens om VABIMPULS als kennisfunctie verder te ontwikkelen verder geconcretiseerd. Het gaat dan zowel om de kennisfunctie voor de deskundigen en specialisten werkzaam voor VABIMPULS als om de kennisdeling van de ervaringen en uitkomsten met partners in Brabant, in het bijzonder gemeenten. Met Stimulus en VABIMPULS/BrabantAdvies hebben wij tevens afspraken gemaakt over monitoring van de voortgang en regelmatig opdrachtgeversoverleg.

Kanttekeningen

1. Waarom de openstelling van de regeling beperken tot de jaren 2020 en 2021? Waarom niet openstellen voor de hele bestuursperiode?

Daarvoor hebben we verschillende redenen. De eerste is dat voor het pakket Ondersteunende Maatregelen budget is toegekend tot en met 2021. De andere zijn inhoudelijk van aard. Regelmatige evaluatie van de voortgang en resultaten is gewenst, Bovendien is er bij de start van VABIMPULS voor gekozen met deze aanpak een impuls te geven (“beweging stimuleren”) aan de aanpak van leegstaand agrarisch vastgoed en de ondersteuning van boeren die willen stoppen of omschakelen. Die impuls bleek nodig omdat het veld van adviseurs en andere betrokkenen nog te weinig was ingesteld op de problematiek en de vragen waar eigenaren mee zitten. Gekozen is voor een voucherregeling én een stevig kennisplatform, waarmee kennis en ervaringen zouden worden opgebouwd om de direct betrokken actoren te voeden in de gewenste nieuwe aanpak en ondersteuning. De aanpak is in 2017 gestart en als het 2021 is, is dus 4 jaar kennis en ervaring opgebouwd. We zien andere organisaties, zoals ZLTO (coaching), adviesbureaus en gemeenten, stappen zetten om een vergelijkbare aanpak als VABIMPULS te continueren. Eind 2021 denken wij dus te kunnen stoppen met de (subsidie)regeling, in de wetenschap dat de aanpak en ondersteuning door anderen zal worden voortgezet.

2. Hoe staat het met andere aanbevelingen van de Adviescommissie ondersteunende maatregelen veehouderij?

Gelet op de opgedane ervaringen is niet uit te sluiten dat het dienstenaanbod van VABIMPULS naar de toekomst toe wordt uitgebreid. De ervaringen van VABIMPULS, maar ook die van de ondersteuningsnetwerken en de ZLTO, gaan het komende jaar ingezet worden om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de adviescommissie rondom het faciliteren van het goede gesprek bij overnames en veehouders die afwachten. Ook door de voorgenomen gebiedsgerichte aanpak Stikstof zal de behoefte van een goed gesprek met deskundigen en specialisten binnen de veehouderij doen toenemen. Met het extern salderen komt er een extra instrument op de markt die de veehouder kan helpen te doen stoppen of omschakelen. Ook hier kan een voucher uitkomst bieden bij de zoektocht naar een passende herbestemming of sloop van overtollige agrarische bebouwing.

Bevoegdheid

GS is bevoegd op grond van artikel 2 van de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant (Asv) deze subsidieregeling te wijzigen

Kosten/opbrengsten verbonden aan dit voorstel

Jaar	Bedrag	Ten laste/gunste van post	Productgroep
2020	€ 459.250	0002520 Leegstand (vrijgekomen bedrijfslocaties)	02.01 Ruimtelijke ontwikkeling
2020	€ 719.750	0002586 Ondersteunende maatregelen)	02.02 Agrofood
2021	€459.250	0002520 Leegstand (vrijgekomen bedrijfslocaties) / 0002586 Ondersteunende maatregelen (vrijkomende bedrijfslocaties) <u>Zie paragraaf Financiële risico's</u>	02.01 Ruimtelijke ontwikkeling / 02.02 Agrofood
2021	€ 719.750	0002586 Ondersteunende maatregelen (vrijkomende bedrijfslocaties)	02.02 Agrofood

De bedragen zijn inclusief organisatiekosten Stimulus (7% over de voucherbedragen) en werkplan VABIMPULS (383.500 per jaar, 50/50 verdeeld over beide programma's)

Risico's en gevolgen

Juridisch:

De subsidieregeling wordt vanwege beleidsmatige en technische redenen aangepast. De verlengingsmogelijkheid van de looptijd wordt verruimd en de doelgroep wordt verruimd (ook pelsdierhouders) en verduidelijkt.

Opgesteld in samenwerking met: ^{5.1.2.e} Juridisch Adviseur Stimulus

Financieel:

Vanuit budget Ondersteunende maatregelen en budget Leegstand 2020 is dekking beschikbaar. Voor 2021 is het benodigde budget vanuit Leegstand (€ 459.250) nog niet beschikbaar. Dit moet volgen uit de nog uit te werken bestuursopdracht Wonen en leefomgeving en de inzet van de BA middelen daarvoor. Aangezien het doorzetten van de aanpak op Leegstand in het BA is vermeld, wordt positieve besluitvorming door PS verwacht. Mocht dit alsnog niet het geval zijn, dan zal dekking plaatsvinden vanuit budget Ondersteunende maatregelen. Dit is afgestemd met programma Agrofood.

Opgesteld in samenwerking met: ^{5.1.2.e}

Europees:

Subsidie wordt verstrekt onder de-minimis. Daarmee wordt de steun conform de staatssteunregels verstrekt.

Opgesteld in samenwerking met: ^{5.1.2.e}

Concern control:

Akkoord

Opgesteld in samenwerking met: ^{5.1.2.e}

Actieve communicatie:

Er wordt een persuitnodiging verstuurd om pers uit te nodigen voor een toelichting van dit besluit door mw. A. Spierings. Actieve communicatie met betrokkenen verloopt daarnaast via de communicatiekanalen van VABIMPULS, zoals website, flyers en persoonlijke benadering van belanghebbenden. Deze uitingen worden door de provincie ondersteund via haar communicatiekanalen.
Opgesteld in samenwerking met: 5.1.2.e en 5.1.2.e

Urgent

Deze vanwege beëindigen huidige looptijd op 9 december 2019.

Bijlagen

Naam	Corsa stuknummer	Bijvoegen voor GS
1. Tweede wijzigingsregeling vouchers agrarische bouwpercelen Noord-Brabant	4610662	Ja
2. Aanvraagformulier vouchers agrarische bouwpercelen Noord-Brabant	4610691	Ja
3. Naar VABimpuls 2.0 -Werkplan 2020/2021 en begroting	4610693	Ja